

อาหารญี่ปุ่นใกล้ตัว

— ของกินที่มีชื่อเล่น —

- A สวัสดีครับ เวลาไปซูเปอร์มาร์เก็ตที่ชั้นของแห้งจะแปะป้ายเรียกปลาหมึกแห้งว่า “อาตาริเมะ” บ้าง “ซุรุเมะ” บ้าง มันต่างกันยังไงหรือครับ
- B เหมือนกันแหละครับ เมื่อก่อน ในหมู่พ่อค้าคำว่า “する(ซุรุ)” ใน “ซุรุเมะ” ชวนให้นึกถึงประโยคซึ่งมีความหมายไม่ดีเช่น “คาเคโกโตเคโอะคาเนะโอะ ซุรุ” (เสียนั่น หรือ หมดตัวหมดกระเป๋า) หรือ ซุรุ ในประโยค “ไซฟูโอะ ซุรุ” (ล้างกระเป๋า) หรือ การแอบขโมยของที่ติดอยู่กับตัวของผู้อื่น” ซึ่งถือว่าไม่เป็นมงคลก็เลยเปลี่ยนมาเรียกว่า “อาตาริเมะ” (あたり (อาตาริ) หมายถึง ได้ลาก) แทน

- A แล้วก็เรียกเต้าหู้ว่า “ยักโคะ” ด้วยใช่ไหมครับ
- B เราจะเรียกคนที่ยืนอยู่หัวแถวในขบวนขุนนางสมัยเอโดะว่า ยัสสุ และตราประจำตระกูลซึ่งอยู่บนเสื้อคลุมอันเด่นที่ยัสสุใส่ก็คล้ายกับเต้าหู้ เราก็ก็นับว่าแบบนั้น พอหน้าร้อนเราจะเอาปลาแห้งคาซีโอะบุจิโรยบน “เต้าหู้เย็นยักโคะ” ที่แช่ให้เย็น ทานกับจิงและโชยุก็อร่อยดีนะครับ

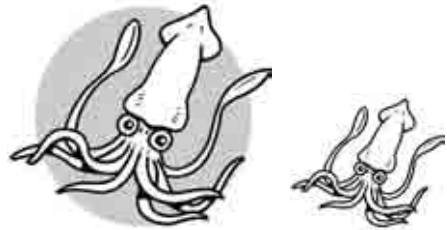
- B นี่ยังไม่หมดนะ ปลาปักเป้าก็เหมือนกัน ที่โอซาก้าจะเรียกว่า “เท็ปโป (ปีน)” ที่มาจากมุขตลกว่า “โดนเมื่อไหร่ตายเมื่อนั้น”

- A ของกินถือเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในทุก ๆ วัน ก็เลยต้องตั้งชื่อเล่นที่เข้าใจง่ายให้กับของอร่อยหรือของที่ต้องระวังเวลากินนั่นเอง

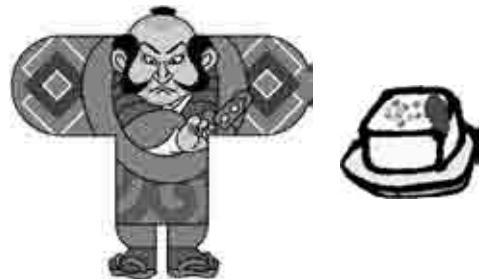
身近にある日本の食物

— ニックネームの付いている食物 —

- A こんにちは。スーパーに行ったら乾物コーナーに、イカを乾燥させたものに「あたりめ」や「するめ」と表示していたのですが、どう違うのかな?
- B 同じものだよ。昔、商人達の間で「するめ」の「する」が「賭け事でお金を擦る (使い果たす)」「財布を掏る (人が身に着けているものを密かに盗み取る)」などを連想させ縁起が悪いので、「あたりめ」と呼ばれるようになったそうだよ。

- A 豆腐のことも「やっこ」と呼んだりしますね。
- B 江戸時代の大名行列の先頭に立っている人を奴といい、奴が着ている半纏の紋が豆腐に似ていたので、呼ぶようになったのだよ。夏には冷たく冷やした「冷やっこ」を、鰹節をかけて、しょうが醤油で食べるとおいしいですね。

- B まだまだありますよ。魚のフグのことを大阪では、「当たると死ぬ」という洒落から「てっぽう (鉄砲)」と言ったりします。

- A 食事は毎日欠かせないものだから、おいしいものや食べる時注意が必要なものには、分かり易く愛称をつけて呼んでいたのですね。